

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Rubricis Missarum pro Defunctis. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40262

Habetur autem Collecta hæc in libro Sacramentorum Abb. Grimoldi cit.

31 Idem Abbas Grimoldus meminit ibidem Orationum pro nauigantibus & ad humilitatem postulandam: reliquæ, pro Papa, Imperatore, Rege, Prælati, contra persecutores Ecclesiæ, contra male agentes, ad pluiam, serenitatem, repellendas tempestates, pro peste animalium, petitione lacrymarum, tentatis & tribulatis, ad malas cogitationes repellendas, ad continentiam postu-

landam, pro deuotis amicis, pro saluatiuorum, habentur in Sacramentario Gregoriano. At in Oratione pro Imperatore adde electo, si nondum est coronatus, ut dictum est in Benedictione cerei Paschalis. est enim eadem utrobique ratio.

32 Ultima pro uiuis & defunctis cum duabus sequentibus tribuitur Augustino tamquam auctori à Durando libro 4. cap. 15. & idem affirmatur in Sacramentario Gregoriano.

De Rubricis Missarum pro Defunctis. XVIII.

1 Missæ mortuorum imitantur triduanam Christi sepulturam: sicut enim in illo triduo, ita & in his Missis omnia laudis cantica subtrahuntur, & solemnitates omnes subtrahuntur, Durand. lib. 7. cap. 35. & nos iam multa diximus supra in Rubric. gener. par. 1. tit. 5. toto pag. 10. & par. 2. tit. 13. toto pag. 180.

2 Introitus constat duobus Versibus, quod aliàs non fit, nimirum *Te decet*, & *Exaudi orationem*: vel quia secundus succedit in locum *Gloria Patri*; vel quia optamus Defunctis stolam binam, animæ & corporis, Durand. lib. 6. cap. 52.

3 Offertorium habet *Versum* ad modum Responsorij; eiusmodi erant antiqua omnia Offertoria, ex Durand. lib. 4. cap. 27. in quo explicatur illud verbum *inferni*, id est Purgatorij, qui est locus inferior, & non differt ignis utriusque loci, nisi in duratione: cetera conueniunt, & significant, ne Deus obliuiscatur animarum.

4 *Communio* etiam est vnica in toto Missali cum repetitione & *Ps. Requiem*, ut in Responsorijs, ad instar antiqui ritus Ordinis Romani, in quo,

communicante populo, Versus *Communio* cantabatur cum additione Versus *Gloria Patri*, &c. Microl. cap. 18.

5 Quis auctor Sequentiæ? ex Auctore *Ligni vite* lib. 1. cap. 70. sanctus Gregorius est; ex Stephano Proythino lib. 1. de *Quatuor nouiss.* cap. 5. S. Bernardus, cuius initium est, inquit ille:

*Cum recordor moriturus,
Quid post mortem sim futurus,
Terror terret me uenturus,
Quem expecto non securus.
Terret dies me terroris,
Dies ira ac furoris,
Dies luctus ac mororis,
Dies ultrix peccatoris.
Dies ira, dies illa, &c.*

At hi quaterni sunt versus, reliqui termini. Sed Bzouius anno 1294. num. 37. & 38. ex Leandro Alberto, eam tribuit Latino Cardinali Vrsino, seu Frangipanio, & idem est. Alij tribuunt alijs; Augustino de Biella Ordinis Eremitarum S. Augustini, qui erat in humanis anno 1491. *Joseph Pamphilus* in *Chronicis August.* ex *Anna* tamen: qui etiam se legisse ait in *Annal. Predicatorum*, r. Humbert.

tum quintum Generalem Magistrum auctorem dici, qui obiit anno 1174. *Angelus Ellius in Speculo spirituali* facit auctorem innominatum ex ordine sancti Francisci: nominatus autem Thomas de Celano (qui vivebat anno 1250.) à *Barthol. Pisano in conformitatibus D. Franc. lib. 1. fructu 11.* cui ergo credam, nescio. Mentio Sibyllæ in 3. Versu indicat recentiore esse hanc Profam sancto Gregorio, qui in suo Sacramentorum libro nihil prorsus gentilitatis habet.

6 In die depositionis & anniuersario Summi Pontificis dicitur prima Missa: quia, quæ raro adhibentur, pretiosa reputantur, neque quotidiana vilescunt consuetudine, *Amalar. lib. 3. cap. 40.* & ideo Missa semel in anno constituta in Commemoratione omnium Defunctorum dici iubetur in exequijs Summi Pontificis, & Episcoporum.

7 Pro defuncto Cardinali eadem prima Missa dicenda est, mutatis Orationibus. Rubrica quidem non præscribit, sed vsus ita declarat Rubricam, quia sunt Episcopis maiores. Pro Diacono tamen Cardinali Oratio *Inclina*, vt in Missali.

8 Quid pro Sacerdote defuncto? licet de eo Rubrica meminerit inter defunctum Episcopum, & Cardinalem; non tamen isdem æqualem eum facit. Et rationabilis consuetudo est in plerisque Ecclesijs maioribus Verbis, vt dicatur Missa secunda, mutata Oratione, ratione cuius videtur in Rubrica prius de Sacerdote quam de Cardinali mentio facta fuisse: si tamen dicatur Missa prima, fauet Rubrica in fine Missarum pro Defunctis, quæ concedit, Epistolas & Euangelia vt vsus Missæ dici posse in alia

quacumque Missa pro Defunctis,

9 Oratio in tertio vel septimo dicenda, ex *Amalar. lib. 3. cap. 44.* dicitur ad celebritatem quamdam in proprijs diebus, 3. 7. 30. vnde non debet dici in ijs diebus qui occurrunt inter tertium & septimum, neque post septimum vsque ad trigésimum, in quibus dicitur Missa vt in quotidianis: aliàs esset mendacium in Collecta. Qui dies, sicut etiam anniuersarius, numerari debent à die obitus, seu depositionis, vt patet ex Collectis, in quibus fit mentio depositionis: nam S. Ambrosius Serm. 70. accepit depositionis vocabulum tam pro sepultura quam pro obitu, licet Ecclesia videatur distinguere inter obitum & depositionem, in titulo *secundæ Missæ Defunctorum*. Si contendas distingui, numerabis hos dies à die sepulture, qua potiori iure subiacet defunctus Ecclesiasticæ curæ: vel sequere locorum consuetudinem, nisi Tertiaris verba aliud sonent.

10 Missa in die nono non est amplius in vsu: & *Augustin. in Genesim* nouemdiale pro defunctis redarguit. Quadragenarium diem coluit S. *Ambrosius in obitu Theodosij, Orat. de eodem.* Alij alios dies, quos, non probante Romana Ecclesia, non obseruamus amplius, exceptis exequijs Papalibus.

11 Sed pro prædictis Ecclesiasticis in tertio, septimo, trigésimo, & anniuersario, quæ Missa, quæ Oratio dicenda erit? in his diebus repetenda est Missa, quæ dicta est in die depositionis, sicut fit pro laicis in ijsdem diebus 3. 7. & 30. ex propria Rubrica. Oratio verò semper erit propria Episcopi, vel Sacerdotis. Neque refert, in ea non fieri mentionem de 3. 7. & 30.

& anniuersario : nam eadem Oratio pro Papa dicitur in obitu & in anniuersario, nulla facta in ea anniuersarij mentione.

12 Missa quoque est eadem in obitu & anniuersario Papæ, cur non etiam erit Episcopi? Cardinales autem eodem priuilegio mortis gaudent quo Episcopi, & in huiusmodi functionibus post mortem sunt æquales. Extra prædictos dies, Missæ dicuntur ut in quotidianis Defunctorum, cum proprijs Orationibus.

13 In titulo *Pro patre & matre* addita est vox *Sacerdotis*: nam aliàs de Patre cuiusque non conuenit Oratio in ore Sacerdotis, ut patet audienti.

14 Missæ, quæ circumferuntur *sancti Gregorij pro uinis & defunctis*, neque sunt sancti Gregorij, neque sunt approbatæ à sancta Sede Apostolica, imò reiectæ, ita ut neque in calce Missalis retineri possint, ex Decreto sacre Rituum Congregationis die 8. Aprilis 1628.

15 Pro eo qui proximè obiit, longè tamen à nobis; prima uice potest dici Missa ut in die tertio, omisso uerbo *tertium*.

16 N. exigit nomen Defuncti, si nomen est nobilis, vel consuetudo sit nominandi omnes in Collecta & Orationibus.

17 Habentur in *Sacramen. Gregoriano* Orationes, *Fidelium Deum*, cum *Secreta*, & *Postcommunione*: in anniuersario, pro Episcopo, *Deum omnium fidelium*; pro Sacerdote, *Presta*; pro Defuncto, *Inclina*, & *Absolue*; pro fratribus, *Secreta*; pro ijs qui in cœmeterio, tres consuetæ; pro pluribus defunctis, *Deum*, cui *proprium*, &, *Animabus*, cum duabus seqq. reliquæ sunt recentiores: ex quibus illæ duæ, quæ pro Episcopo vel Sacerdote additæ sunt, post eam uenque communem, *Deum qui inter Apostolicos*, &c. conuenientiùs dicuntur in ijs Missis, in quibus per modum commemorationis dici debet Oratio pro prædictis ijsdem; vel certè positæ sunt ad uarietatem.

De Rubricis Benedictionum. XIX.

Benedictio hæc sumitur pro prece, qua Ecclesiastico more rebus ipsis specialis sanctitas impertitur, ita ut in usus profanos illæ deinde transferri non possint; & aliæ quidem sunt constitutiue benedictiones, aliæ inuocatiue, ex *Caiet. 2. 2. quæst. 88. artic. 11.* illæ quidem, per quas siue res siue personæ diuino cultui destinantur; hæc uero sunt, per quas à Deo, vel rebus, vel personis imploratur auxilium diuinum. Primi generis sunt Benedictiones aquæ, vestium Sacerdotalium, mapparum Altaris, Corpo-

ralium, & Vasculi pro sacrosancta Eucharistia, de quibus in Missali agitur, quia communes esse possunt simplici Sacerdoti priuilegiato, seu delegato, nedum Episcopo, seu Abbati. Secundi generis aliæ sunt, *Agni in Paschate*, *onorum*, *panis*, *nonorum fructuum*, *cuiuscumque comestibilis*, *candelarum*, *loci*, *domus nouæ*, *thalami*, & *noûe nauis*, quæ in Missali descriptæ sunt extra præiudicium aliarum, quæ in Rituali Romano habentur, quia hæc à quocumque Sacerdote fieri possunt, & fieri sæpiùs contingunt, neque Ri-